

DE TRAGEDIE VAN EEN KUNSTENAARSLEVEN *)

Naast de kwasi-wetenschappelijke biografieën van Emil Ludwig, den succesvollen massaproductent, die ten laatste niet veel meer deed dan de notities zijner talrijke secretaresses en assistenten, die 't opsporingswerk voor hem verrichtten, tot een vlot geheel aaneen te rijgen, zijn de laatste jaren de „vies romançées" in de mode gekomen, de levensromans van beroemde persoonlijkheden. Speciaal de schilders kregen hun beurt. Om bij Nederland te blijven: we hebben o. a. „Rembrandt" van Teun de Vries, „Jan Steen" van C. J. Kelk, en nu ook „Vincent van Gogh," geschreven door den Amerikaan Irving Stone.

Literair moge dit boek „Het leven van Vincent van Gogh" niet erg belangrijk zijn, 't is aangrijpend door de liefdevolle teekening van de heroïsche worsteling dezer tragische, miskende en verachte figuur, wiens heele leven één bange worsteling is geweest, een eindelooze strijd met zichzelf en zijn omgeving, waaruit ten slotte de hartstochtelijke schoonheid zijner grillige, beklemmende, laaiende doeken geboren werd, die thans over de heele wereld gezocht worden.

Met angstige beklemming volgen we dit leven, dat zoo beloftevol en rijk begon, tot het vreeselijke einde, waarmee juist zijn rijkste en volste scheppingsperiode samenviel.

Door dit boek leeren wij beter de zoo duistere en onbegrijpelijke doeken en teekeningen verstaan.

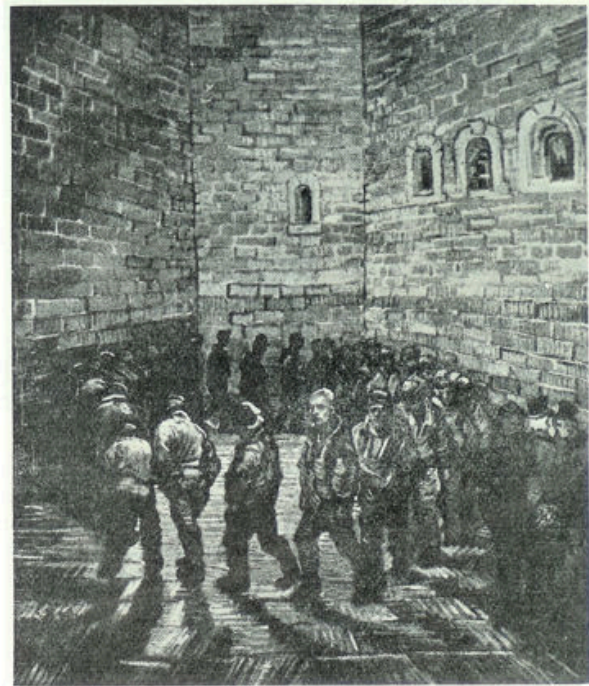
De auteur verklaart zelf in een naschrift, dat dit boek, behalve de begrijpelijke technische vrijheden van den romanschrijver, volkomen waar is en op de feiten gegrond, die hij voornamelijk putte uit de drie deelen brieven van Vincent aan zijn broer Theo, den eenigen, die hem begrepen en geholpen heeft.

*) Naar aanleiding van „Het leven van Vincent van Gogh." Roman door Irving Stone (Hollandia Drukkerij - Baarn.)

Vincent van Gogh

Een Brabantsche werker

Vincent van Gogh

„Luchten" op de binnenplaats van de gevangenis

Het verhaal vangt aan met de Londensche periode; de één-en-twintigjarige domineeszoon is werkzaam in een kunsthandel. Zijn artistieke eerlijkheid komt daar al in botsing met den commercieelen kant van 't vak.

Zijn eerste teleurstelling en mislukking. Aangetrokken tot de ellendigen en misdeelden werkt hij daarna nog eenigen tijd als hulpprediker in de slums, om dan, geholpen door vermogende bloedverwanten in Amsterdam, zich voor te bereiden tot het Staatsexamen, dat hem den toegang tot de Universiteit en de theologische studie ontsluiten zal.

Maar hij voelt zich zóó zeer geroepen tot de Evangelieverkondiging, dat de tijd van voorbereiding hem te lang valt en verspild lijkt. Hij kan niet inzien, dat de klasieken en wiskunde iets te maken hebben met de Evangelieprediking.

In 't oog van zijn vader en ooms is dit zijn tweede teleurstellende mislukking, als hij uit Amsterdam vertrekt en zijn studie opgeeft. Na veel tegenstand en moeite krijgt hij eindelijk van een Evangelisatiecomité een aanstelling als geestelijk verzorger in de Borinage, de „zwarte hel" van Zuid-België's mijnendistrict.

Dit wordt voor hem een vreeselijke tijd, maar tevens de mooiste van zijn leven. Hier krijgt hij iets van een Paulus, een Franciscus figuur. De ellende en nood is onbeschrijflijk, en als hij die eenmaal goed kent, voelt hij zich een schijnheilige en huichelaar, dat hij zoo betrekkelijk weelderig wonend bij den bakker, in 't eenige steenen huis, goed gevoed en verwarmd, 't Evangelie brengt aan deze verkommerden, die 't allernoodzakelijkste missen.

Hij geeft alle comfort en verzorging op, zijn bescheiden maandsalaris van 50 frs besteedt hij voor 4/5 aan leniging van den nood om hem heen, en van de rest leeft hij zelf, in volle overgegevenheid aan zijn Zender, in armoede en ontbering als de anderen, in de bouwvalligste hut van 't dorp, van brood en zure kaas. En „verteerd door zijn ijver" voor 's Heeren zaak, preekt hij